

РЕШЕНИЕ

№ 258

гр. Пловдив, 29.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на втори юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емилия Ат. Брусева
Радка Д. Чолакова

при участието на секретаря Катя Н. Митева
като разгледа докладваното от Радка Д. Чолакова Въззивно търговско дело № 20235001000284 по описа за 2023 година

намери следното:

Производство по чл.258 и следв. от ГПК, образувано по подадена въззивна жалба от ЗАД ОЗК – 3. АД, чрез адвокат Н. Ш., срещу постановеното решение №57 от 15.02.2023 г. по търг.дело №1151/2021 г. по описа на Окръжен съд Стара Загора в осъдителната му част.

С постановеното решение окръжният съд е осъдил ЗАД ОЗК – 3. АД да заплати на М.-М. И. ЕАД сумата 17 514,61 лв., представляваща остатък от застрахователно обезщетение по договор ... г., с предмет 3. на имуществото на М.М.И. ЕАД, обособена позиция №2 – 3. на имуществото на клон Рудник Т.с., ведно със законната лихва, начиная от датата на подаване на исковата молба - 31.05.2021 г. до окончателното изплащане, както и сумата от 16 312,02 лв., представляваща обезщетение за забава за периода от 22.08.2018 г. до 01.06.2021 г., като е отхвърлил иска над сумата от 16 312,02 лв. до претендирания размер от 16 316,88 лв., като неоснователен. Присъдени са и разноски.

Жалбоподателят – ЗАД ОЗК – З. АД, счита така постановеното решение в осъдителната му част за неправилно и необосновано, поради нарушение на материалния закон и при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Посочва, че не е извършена преценка на всички събрани по делото доказателства и не са изложени съображения по направените от него възражения и застъпена защитна теза, вкл. относно причината за възникване на пожара – дефект на изолация на трансформатор, и връзката и със задълженията на дружеството за опазване на имуществото му с грижата на добрия стопанин. Дори да се възприеме изводът за неприложимост на Общите условия по застраховката, страните с подписването на договора са приели, че отношенията им ще се регулират от действащото българско законодателство, в т.ч. КЗ. В чл.395 от КЗ е вменено взимането на мерки за предпазване на застрахованото имущество и ако това задължение не е изпълнено, застрахователят може да намали застрахователното обезщетение съответно на тежестта на неизпълнението, като предпоставките за това негово право са уредени в чл.408,ал.1,т.3 от КЗ. В тази връзка е изложил подробни съображения, че застрахованият не е изпълнил вменени му от закона и договора задължения. Моли да се уважи жалбата, като се отмени решението в обжалваната му част и се отхвърлят предявените иски. Претендира разноски.

Срещу въззивната жалба е постъпил отговор от ответника М.М.И. ЕАД, чрез пълномощника юрисконсулт З. К., в който същата се оспорва, като са изложени съображения срещу оплакванията. Моли да се потвърди решението в обжалваната му част и се претендират направените разноски за въззивното производство, вкл.юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като се запозна с акта, предмет на обжалване, наведените оплаквания, както и след преценка на събраните по делото доказателства, намери за установено следното:

Първоинстанционното решение е връчено на жалбоподателя на 23.02.2023 г., а въззивната жалба е подадена на 09.03.2023 г., което е в двуседмичен срок от връчване на решението. Ето защо, следва да се приеме, че въззивната жалба е депозирана в срок от надлежна страна срещу подлежащ на възивно обжалване валиден съдебен акт и подлежи на разглеждане по същество.

Предмет на въззивно обжалване е заплащането на застрахователно обезщетение от страна на застрахователното дружество по сключен договор с ищеца ... г., с предмет 3. на имуществото на М.М.И. ЕАД, реф.№111/2017 г. – ЗОП, обособена позиция №2 – 3. на имуществото на клон Рудник Т.с..

От твърденията на ищеца в исковата молба се установява, че той е предявил обективно съединени искове с правно основание чл.405 ал.1 от Кодекса за З.то /КЗ/ и чл.86,ал.1 ЗЗД във вр.с чл.409 КЗ.

Позовава се на сключен с ответното застрахователно дружество застрахователен договор ... г., с предмет 3. на имуществото на М.М.И. ЕАД, реф.№111/2017 г. – ЗОП, обособена позиция №2 – 3. на имуществото на клон Рудник Т.с..

Твърди, че на 01.06.2018 г. е настъпила авария – пожар в подстанция Б., ОРУ /открита разпределителна уредба/ – 110 кВ, силов трансформатор №2 – комбинирани измервателни трансформатори на рудник Т.с.. Индивидуализирал е процесният трансформатор – фабричен № 270683, инвентарен № 20477, съоръжения п/я 110/20/6,3 КВ Б., модел ЗТНМО-110, 110/2 кВ, 120/2000 ВА, кл.0,5, ИТ 12,24,48 кА.

Във връзка с пожара е назначена комисия за проверка, приключила с протокол за авария от 01.06.2018 г., която установила, че пожарът е възникнал при първоначалното включване на маломасления прекъсвач на силов трансформатор №2, първоначално на празен ход с последващо прехвърляне на товара на подстанцията, следва гръм на комбиниран измервателен трансформатор, средна фаза В, след което пламват и обгарят останалите два съседни комбинирани трансформатори с фази А и С. Вероятната причина за пожара е нарушаване на изолацията на комбиниран трансформатор, средна фаза В, вследствие на дългогодишна експлоатация на пряко атмосферно влияние в ОРУ 110 кВ на подстанцията.

Посочва нанесените материални щети – вложени материали в размер на 55 612 лв., заплатен труд 2 696,43 лв., разходи за транспорт 70,35 лв., общо 58 378,78 лв., както и че ответникът е надлежно уведомен за настъпилото събитие и нанесените щети на 21.08.2018 г., като е заплатил по образуваната преписка сумата 40 864,17 лв. на 19.05.2021 г. За остатъка 17 514,61 лв. не е изразил становище и не е направил отказ. Поради което претендира този остатък на основание чл.394 от КЗ и обезщетение за забавено плащане, тъй

като падежът за изпълнение на ответника по договора е един ден - за периода 23.08.2018 г. – 19.05.2021 г. сумата 16 248,77 лв. върху цялата главница 58 378,78 лв., за периода 19.05.2021 – 01.06.2021 г. – 68,11 лв. върху остатъка 17 514,61 лв.

Ответното застрахователно дружество оспорва предявените иски. В тази връзка прави възражение за нищожност на застрахователния договор, на който се позовава ищеца, тъй като той е сключен по реда на ЗОП и обществената поръчка е проведена при условия, обективирани в документация за провеждане на обществена поръчка, в която липсва ограничението за позоваване на Общите условия към застрахователни полици. Основно изискване по КЗ е към всеки застрахователен договор за бъдат изготвени и приложени Общи условия, иначе ще бъде санкциониран от регулаторния орган Комисия по финансов надзор. В тази връзка се позовава на предвиждане в Общите условия, с което ищецът бил запознат с подписването на застрахователна полица №0110-600-2018-00016 и, с което се е съгласил – Секция Индустриален пожар, т.2, чл.2, кл.А, б.Б. Според предвиждането, не се покриват вреди при пожар, нанесени върху електрически съоръжения под въздействието на електрически ток без поява на пламък – напрежение над нормалното, от дефекти в изолацията, късо съединение, недостатъчен контакт, техническа неизправност на измервателни, регулиращи и предпазни устройства. В този случай не се дължи обезщетение за трансформатора, от който е възникнал пожарът /трансформатор №2/, а само за нанесените вреди по съседно разположените други два трансформатора, което е взето предвид при изплащане на обезщетението. Прави възражение, че ищецът е проявил груба небрежност, тъй като причината за пожара е дефектната изолация на трансформатор, от което следва, че той не е действал с грижата на добрия стопанин и не е полагал достатъчно грижи за укрепване на своята собственост, като е оставил дефектирала изолация и е допуснал възникването на пожара.

В допълнителната искова молба ищецът излага съображенията си за валидно сключен застрахователен договор, за неприложимост на Общите условия и некоректно тълкуване на записа в застрахователната полица относно запознаване с Общите и Специалните условия и тяхното приемане. Не е съгласен с възражението, че не е положил грижа на добрия стопанин при стопанисване на трансформаторите, като се позовава на сертификати за

контрол с 5 год.срок и сключени договори за текущ ремонт и поддръжка, а именно: договор г., договор г., договор ... г., договор г. Счита, че не са налице изключенията в КЗ за отказ от изплащане на застрахователно обезщетение по чл.408 от КЗ.

В допълнителния отговор застрахователното дружество е доразвило възражението си, че не дължи обезщетение за вредите от пожара за трансформатора, от който е възникнал пожарът /трансформатор №2/ и изразява становището си по договорите за текущ ремонт и поддръжка. Счита, че ищецът е трябвало да подмени или ремонтира процесния трансформатор, а не да го застрахова вече увреден. Поддържа, че Общите условия следва да намерят приложение в настоящия случай.

Страните са ангажирали доказателства в подкрепа на становищата си. Ищецът е приложил с исковата молба писмени доказателства – процесния договор от 24.01.2018 г., техническа спецификация и условия за изпълнение на поръчка с предмет Застраховка на имуществото на М.М.И. ЕАД, обособена позиция №2 – 3. на имуществото на Рудник Т.с., приложение №2 - образец за предложение за изпълнение на поръчката, протокол за разследване на допуснат инцидент – пожар на 01.06.2018 г. от 05.06.2018 г., писмо относно образуваната щета №.... г., претенция за обезщетение, калкулация за вложени труд и материали, извлечение от банкова сметка относно постъпилата сума от застрахователя, а с допълнителната искова молба сключени договори за ремонт на трансформатори, а именно: договор г., договор г., договор ... г., договор г., сертификат за контрол №393 от 16.05.2013 г., протокол за контрол на напреженов трансформатор от същата дата, сертификат за контрол №392 от 16.05.2013 г., протокол за контрол на токов трансформатор от същата дата.

Ответникът е представил Общите условия по застраховка Пожар и природни бедствия, както и доклад по образуваната щета от 12.09.2018 г., 2 бр.искане-авизо, 2 бр.дефектовъчна ведомост, протокол №181 от 20.06.2018 г., поради техническа повреда.

По искане на страните са назначени съдебно счетоводна и съдебно техническа експертиза.

От представения договор г. се установява, че е сключен на основание чл.112 от ЗОП след проведена обществена поръчка с предмет 3. на

имуществото на М.М.-И. ЕАД-реф.№111/2017, обособена позиция №2 - Застраховка на имуществото на клон Рудник Т.с. . Предметът на договора е описан в чл.1, ал.1 от него. Съгласно същия, ищецът, като възложител, е възложил, а ответникът, като изпълнител, се е задължил да предостави срещу възнаграждение и при условията на договора услугата - имуществено З. на имуществото, собственост на застрахователя М.М.-И. ЕАД, като в тази връзка страните са се договорили, че изпълнителят, в качеството му на застраховател, поема в полза на възложителя, като застраховател, риска от увреждане или погиване на имуществото на застрахователя М.М. И. ЕАД, причинени от възникнали в срока на договора застрахователни събития, посочени в Техническата спецификация на възложителя /Приложение №1 към договора/, в т.ч. вреди нанесени на сгради, съоръжения, машини, оборудване, транспортни средства без Д.К.№, ж.п. транспортни средства, компютърна техника, стопански инвентар, активи в процес на изграждане, материали, продукции, незавършено производство, стоки и амбалаж, като при настъпването им застрахователят ще заплати на застрахователя обезщетение за причинените в тези случаи вреди. Уговорено е, че неразделна част от договора са издадените за собствените на възложителя имоти, към момента на сключване на договора или придобити в хода на изпълнението му, застрахователни полици.

В ал.2 на чл.1 се посочва, че към договора не са приложими каквито и да са Общи условия по застраховки, предлагани на пазара от застрахователя. Предвидено е също, че отношенията между страните се уреждат от договора и приложенията към него, издадените на основание и при условията на същия застрахователни полици и приложимото право.

В чл.2 е предвидено, че изпълнителят, в качеството си на застраховател, се задължава да осигури застрахователно покритие през периода на действие на застрахователните полици, издадени в изпълнение на договора и съгласно Техническата спецификация на възложителя, насрещното Техническо предложение на изпълнителя и Ценовото предложение на изпълнителя, представляващи неразделна част от договора.

В чл.4 е предвидено, че договорът се сключва за срок от три години и влиза в сила от датата на подписването му. Срокът за изпълнение на услугите /застраховките/ за всяка отделна застрахователна полица е 1 година, считано

от датата на сключването и. Мястото на изпълнение на договора е територията на възложителя-Рудник Т.-С., с .К.. Уговорките относно цена, ред и срокове за плащане са предвидени в чл.8, 9 10 и 11 от договора.

Процесният договор е сключен по реда на ЗОП, но по своята същност представлява застрахователен договор. Сключен е в предвидената в разпоредбата на чл.344, ал.1, изр. първо от КЗ писмена форма и отговаря на изискванията на чл.345,ал.1 от КЗ относно съдържанието на такъв тип договор. От Приложение №1 към договора, представляващо Техническа спецификация и условия за изпълнение на поръчка с предмет Застраховка на имуществото на М.М.-И. ЕАД се установява, че е описан предметът на поръчката - основните и допълнителни рискове, които се покриват от имуществената застраховка, отчетната стойност на застрахованото имущество на рудник Т . С., срока на застрахователния договор, застрахователната сума и застрахователната премия, както и условията за изпълнение на поръчката, изискванията по управление и администриране на застрахователния договор и базата за определяне на застрахователното обезщетение. С оглед на съдържанието на договора и Техническа спецификация, която е неразделна част от него, се налага извода, че договорът изпълнява визираните в чл.345, ал.1 от КЗ изисквания за съдържанието на всеки застрахователен договор. Той съответства и на определението за застрахователен договор, дадено в разпоредбата на чл.343, ал.1 от КЗ, съгласно която с договора за застраховка застрахователят се задължава да поеме определен риск срещу плащане на премия и при настъпване на застрахователно събитие да заплати застрахователно обезщетение или сума. Предвид клаузата на чл.1, ал.1 от процесния договор, той има характеристиките на застрахователен договор по смисъла на чл.343,ал.1 от КЗ. Обстоятелството, че е сключен след проведена по реда на ЗОП обществена поръчка, нито променя характеристиката на самия договор като застрахователен такъв, нито провеждането на обществена поръчка по реда на ЗОП за сключването му дерогира правилата на КЗ за определяне характеристиката на един договор като застрахователен такъв.

Следва да се спомене, че с клаузата на чл.1, ал.2, изр. второ от процесния договор страните са уговорили, че към договора не са приложими каквито и да било Общи условия по застраховки, предлагани на пазара от застрахователя. Тази клауза не е нищожна, поради това, че приетите от

застрахователя Общи условия са задължителна неразделна част от всеки застрахователен договор според чл.344,ал.1 от КЗ и с нея се заобикаля посочената разпоредба. Посочената разпоредба не съдържа забрана за сключване на застрахователен договор, без към него да са приложими Общи условия, а предвижда, че ако има такива, те трябва да са неразделна част от договора. Няма пречка страните да изключат приложението на Общите условия по съответната застраховка.

Според изричната уговорка в договора отношенията между страните се уреждат според уговорките в него и приложенията към същия, без приложение на Общите условия, предлагани от застрахователя. Обстоятелството, че в застрахователна полица №... от 24.01.2018 г. ищецът е декларирал, че е запознат с общите и специални условия по застраховката и ги приема, също не води до извод за приложение на предлаганите от застрахователя Общи условия в отношенията между страните. Това е така, поради липсата на предпоставките на чл.348 ал.1 изр. 2-ро от КЗ. Съгласно същата, за да могат Общите условия на застрахователя, установени предварително за сключването на определен застрахователен продукт, да обвързват застрахователя, то следва същият не само да е заявил, че ги приема, но и че те са му били предадени при сключването на застрахователния договор. В случая няма доказателства екземпляр от представените с отговора на исковата молба Общи условия да е бил предаден на ищеца при сключването на процесния договор. Самата застрахователна полица не е приложена по делото и не се установява отбелязване на такова обстоятелство в приложените доказателства. В договора, дори напротив, страните са уговорили неприложимост на Общите условия и тази уговорка е напълно действителна и обвързваща ги. Ето защо, следва да се приеме, че декларацията представлява част от бланковия текст на застрахователната полица и не може сама по себе си да доведе до извод, че Общите условия са приложими към процесния договор.

С оглед гореизложеното, процесният застрахователен договор следва да намери приложение в отношенията между страните, ведно с приложенията, неразделна част от него, вкл. Приложение №1 към договора, представляващо Техническа спецификация и условия за изпълнение на поръчка, Приложение №2 към договора, представляващо Образец на предложение на изпълнителя

на поръчката, както заедно с тези документи и КЗ, което е посочено в чл.52 от договора, отнасящ се до приложимото право.

От приложения протокол за разследване на инцидент - пожар от 05.06.2018 г. се установява че пожарът на 01.06.2018 г. е възникнал при първоначалното включване на маломасления прекъсвач на силов трансформатор №2, първоначално на празен ход с последващо прехвърляне на товара на подстанцията. Последвал е гръм на комбиниран измервателен трансформатор, средна фаза В, след което са пламнали и обгорели останалите два съседни комбинирани трансформатори с фази А и С. Вероятната причина за пожара е нарушаване на изолацията на комбиниран трансформатор, средна фаза В, вследствие на дългогодишна експлоатация на пряко атмосферно влияние в ОРУ 110 кВ на подстанцията. Прието е, че няма допуснати нарушения, както и лица, които са допуснали нарушението. Дадени са предписания за ежедневни инструктажи и за демонтаж на негодните съоръжения, както и за организиране на обследване и поетапна замяна на подобни съоръжения и консумативи.

Застрахователното дружество е уведомено за възникнатото събитие, като е образувана щета №... г., по която е заплатена сумата 40 864,17 лв.

Установява се, че по щетата е изготвен окончателен доклад от 12.09.2018 г. , в който са описани обстоятелствата и щетите, причината за възникналия пожар – дефектна изолация на трансформатор, като се приема, че не се дължи обезщетение за трансформатора, от който е възникнал пожарът, а само за нанесените вреди по съседно разположените други два трансформатора на основание т.2,чл.2, клауза А, б.Б от Общите условия. В табличен вид е изготвено предложението за обезщетение, включващо материали за два трансформатора, труд и транспорт, общо 40 864,17 лв.

От съдебно счетоводната експертиза по делото се установява, че увредените съоръжения са заведени в инвентарната книга на ищеца на 01.02.2007 г. като съоръжения п/я 110/20/6,3 КВ Б. под №204201000438 /т.нар. силов трансформатор №2 – комбинирани измервателни трансформатори/, с цена на придобиване 74 350,64 лв., начислена амортизация 24 787 лв., отч. балансова стойност 49 563,64 лв. Възстановителната стойност във връзка с възникналата щета съставлява общ размер на разходите за вложени материали и труд по поръчка №910017299 и е

на стойност 58 378,78 лв., в която сума са включени разходи за материали 55 612 лв., в т.ч. 48 642 лв. за 3 бр.тр-р комбиниран КОТЕФ 123 4 Н 75/5/5/5, ном.номер 30000017379, въз основа на искане-авизо от 22.06.2018 г., 6 970 лв. за 1 бр.резистор, ном.номер 300000102109, въз основа на искане –авизо от 26.07.2018 г., както и разходи за труд 2 696,43 лв., описани в таблица, разходи за използвана механизация 70,35 лв. Имуществото е застраховано по отчетна стойност, т.е не е взето предвид овехтяването или амортизацията на съоръженията. Застрахователното обезщетение е определено на базата на стойността, която е равна на цената, на която увреденото имущество е закупено. Установява се размерът за обезщетението за забавено плащане за периодите, посочени в исковата молба.

От допълнителното заключение към съдебно-счетоводната експертиза се установява, че процесните съоръжения са заведени под един номенклатурен номер - №204201000438, ремонтът им е с една поръчка - №910017299, както и че на тази база разходите за ремонта на двата трафопоста са 40 864,17 лв., съответно на третия – 17 514,41 лв. При тези главници е изчислено и обезщетение за забава за периодите, посочени в исковата молба.

По делото е назначена съдебно-техническа експертиза. Първото изготвено заключение от вещото лице инж. Ч. не е прието по делото, поради направен и приет отвод за вещото лице. Затова неговото, приложено по делото, заключение не следва да се коментира. От последващото заключение, изготвено от вещото лице инж. Н. Д. се установява в какво се изразява аварията – експлозия във вътрешността на комбинирания измервателен трансформатор. Вещото лице описва съставните му части – токов трансформатор, напреженов трансформатор, корпус от казан в долтата част, в който са закрепени намотник/бобини/, които са потопени изцяло в трансформаторно изолационно масло. Над казана е монтиран порцелавон изолатор, който е кух и е запълнен също с трансформационно масло до определено ниво, което се вижда от стъклена преграда за визуален оглед. Към него са присъединени проводници, с които се захранват електрическите съоръжения на рудника. Има свързване към намотките, като всички кабели са свързани посредством болтови връзки - болтове, шайби, гайки. Установява се, че целостта на казана е нарушена, като в корпуса му е възникнала дупка във фабричните краища на цилиндъра, който се образува при огъването на лист

ламарина, като двата края се събират и залепват един в друг, което води до извод, че получената дупка е в резултат на силно завишено налягане в казана. Установява се, че причината за това силно налягане, не може да бъде еднозначна. Вещото лице посочва различни причини - хлабини в болтовите връзки на напреженовия трансформатор, ниско ниво на изолационното масло, техническа грешка при извършване на ремонтни работи, хлабави, дефектни или корозирали връзки в заземителния контур на процесния комбиниран измервателен трансформатор.

Вещото лице проследява причинно следствената връзка от възникналата авария – процесният трансформатор дефектира, възпламенява се, разпалва се трансформаторното масло, съдържащо се в него, огънят се поддържа и се увеличава температурата от горенето, постепенно обхваща и другите два трансформатора, компрометирана е годността им за работа.

Крайният му извод е, че констатираната авария на процесния комбиниран измервателен трансформатор тип ЗТНМО-110,ф.№270625 на фаза В се дължи на вътрешни процеси, водещи до влошаване на качествата на трансформаторното масло, съдържащо се вътре в него. Механичната му цялост не е нарушена до момента на аварията. По съоръжението е извършена планова профилактика на 09.05.2018 г. според вътрешните инструкции, като е издаден наряд №10. При този вид профилактика неизменно се залага проверка на нивата на трансформаторното масло, преглед и притягане на електрическите връзки във всички подстанции от съответния обслужващ персонал. На трите трансформатора са правени електрически измервания според потоколи №392 и №393 от 16.05.2013 г., при които са проверявани изолационните съпротивления на намотките, като резултатите покриват изискванията. Според вещото лице няма регистрирани измервания в регламентирания 3-годишен период, предхождащ датата на аварията, според чл.156,ал.2 от Наредба 16-116/08.02.2008 г. за техническата експлоатация на енергообзавеждането, с който да бъдат проследени изолационните свойства на трансформаторното масло.

Така събраните доказателства следва да бъдат преценени поотделно и в тяхната съвкупност. От тях се установява по категоричен начин настъпването на застрахователното събитие на 01.06.2018 г. – пожар, който е покрит основен риск по т.1, б.А, т.1 от посочената по-горе Техническата

спецификация, неразделна част от застрахователния договор. Съгласно чл.405, ал.1 от КЗ, застрахователят е длъжен да заплати застрахователно обезщетение при настъпването на застрахователното събитие. В случая при определяне и заплащане на застрахователното обезщетение не следва да се прилага предвиждането в Общите условия, с което не се покриват вреди от пожар в резултат на дефекти в изолацията, както възразява ответника, тъй като Общите условия не намират приложение в отношенията между страните. Следва да се разгледа обаче възражението му, че ищецът не е действал с грижата на добрия стопанин и не е полагал достатъчно грижи за укрепване на своята собственост, като е оставил дефектирала изолация и е допуснал възникването на пожара.

Според разпоредбата на чл.395,ал.1 от КЗ, застрахованият е длъжен да вземе мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди и да спазва предписанията за отстраняване на източниците на опасност за причиняване на вреди. Според ал.4, ако събитието е следствие от неизпълнение на задължение по ал.1 и е предвидено изрично в договора, може да се откаже застрахователно обезщетение. Ако неизпълнението не е предвидено като основание за отказ от плащане, застрахователят може да намали застрахователното обезщетение съответно на тежестта на неизпълнението. В случая от договора се установява втората предвидена възможност в ал.4, като предпоставките за това право са уредени в чл.408, ал.1, т.3 от КЗ, уреждащ отказ от изплащане на застрахователно обезщетение. Разпоредбата предвижда сложен фактически състав, включващ следните елементи: неизпълнение на задължение на застрахования по застрахователния договор, което е предвидено в този договор или закон, неизпълнението да е значително с оглед интересите на застрахователя, неизпълнението да е довело до възникване на застрахователното събитие.

От констатациите на съдебно-техническата експертиза, които съдът възприема, като компетентни и обосновани, се установява, че ищецът не е изпълнил предписанието в чл.156,т.2 от посочената по-горе наредба да извърши профилактични изпитвания на маслонапълнителните съоръжения най-малко един път на три години. Приложените протоколи за изпитвания са от 2013 г. В същото време от констатациите се установява, че на авариралото съоръжение е извършена планова профилактика на 09.05.2018 г., т.е. почти месец преди настъпилата авария, в която се залага проверка на нивата на

трансформаторното масло, както преглед и притягане на електрическите връзки във всички подстанции. Въз основа на констатациите се установява неизпълнение на посоченото предписание в наредбата по отношение на срока, но за да е изпълнен фактическият състав на чл.408,ал.1,т.3 от КЗ следва това неизпълнение да е довело до възникване на аварията. В случая в констатациите са посочени няколко предпоставки за силно повишеното налягане, което се е образувало в казана на комбинирания измервателен трансформатор, довело до пожара, но еднозначна причина за това не може да бъде посочена от вещото лице. Не се установява причинна връзка между неизпълнение на задължението по цитираната наредба и възникналия пожар. Ищецът е полагал грижи, като по-малко от месец преди аварията е извършил планова профилактика на електросъоръжението, регламентирана с вътрешни инструкции. Всичко това и съобразено с интереса на застрахователя спрямо застрахователните суми в договора общо 409 434 193,34 лв. и за материали 22 526 116,27 лв., който не е значителен, води до извод, че не са налице предпоставките на закона за отказване на обезщетение. За да се уважи направеното възражение за липса на дължимата грижа от страна на ищеца по отношение на собственото му имущество, необходимо е пълно и главно доказване, каквото в случая не се установява при посочената по-горе обстановка. Ето защо, направеното възражение се явява неоснователно и недоказано. Застрахователното дружество дължи застрахователно обезщетение, като размерът му се установява от констатациите на съдебно-счетоводната експертиза и съответства на договорните условия. Тъй като не е заплатена част от него, а именно процесната сума 17 514,61 лв., следва застрахователното дружество да бъде осъдено да я заплати, както и акцесорната претенция за сумата 16 312,02 лв. обезщетение за забавено плащане. До този извод е достигнал и първоинстанционният съд, поради което неговото решение в обжалваната му осъдителна част следва да бъде потвърдено.

По отношение на разноските - на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 300 лв. с оглед резултата на делото.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА постановеното решение №№57 от 15.02.2023 г. по търг.дело №1151/2021 г. по описа на Окръжен съд Стара Загора в осъдителната му част, с която ЗАД ОЗК – З. АД е осъдено да заплати на М.-М. И. ЕАД сумата 17 514,61 лв., представляваща остатък от застрахователно обезщетение по договор ... г., с предмет З. на имуществото на М.М.И. ЕАД, обособена позиция №2 – З. на имуществото на клон Рудник Т.с., ведно със законната лихва, начиная от датата на подаване на исковата молба - 31.05.2021 г. до окончателното изплащане, както и сумата от 16 312,02 лв., представляваща обезщетение за забава за периода от 22.08.2018 г. до 01.06.2021 г., както и разноски 2 797,85 лв.

Осъжда ЗАД ОЗК – З. АД да заплати на М.-М. И. ЕАД юрисконсултско възнаграждение в размер на 300 лв.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____